

Opinionen i några försvarsfrågor våren 1989 /

Stütz, Göran

bP 505/119

National Library
of Sweden

SPF

**OPINIONEN I NÅGRA
FÖRSVARSRÅGÖR
VÅREN 1989**

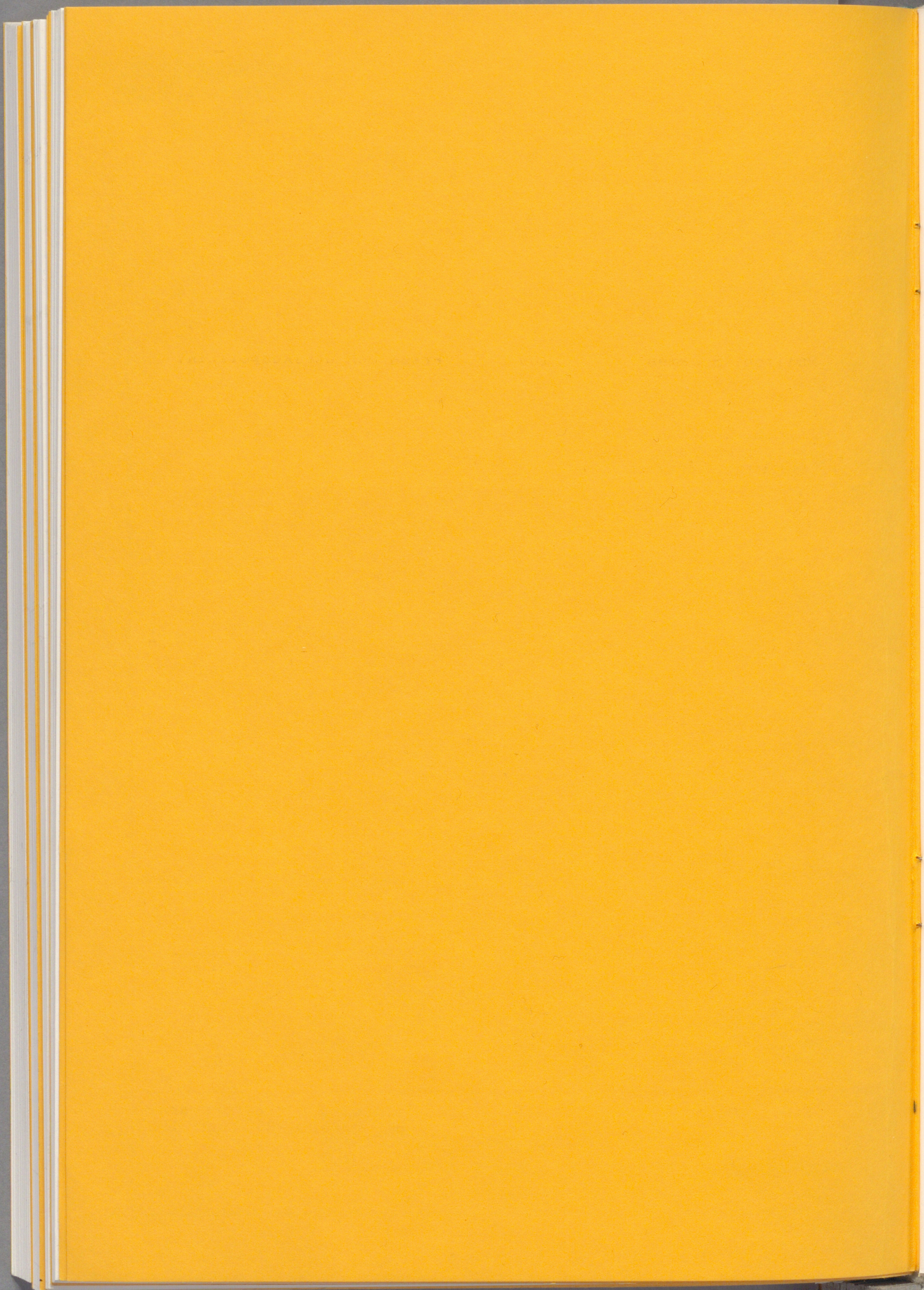
bP
585

Göran Stütz

Juni 1989

**Psykologiskt
försvar**

Meddelande nr 119

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING

2. ATTITYDEN TILL DET MILITÄRA FÖRSVARET

2.1. Förtroende för försvarets fredsbevarande förmåga

2.2. Vilka villkor måste vara förelagda?

2.3. **OPINIONEN I NÅGRA FÖRSVARFRÅGOR VÅREN 1989**

3. FÖRSVARSVILJA I FRED

3.1. Inställning till vapnet motstånd vid angrepp

3.2. Skäl för att inte göra vapnet motstånd vid angrepp

4. UPPFATTNING OM STATSBUDGETERNA FÖR DET MILITÄRA FÖRSVARET

4.1. Åsikt om utgifternas storlek

4.2. Uppfattning om hur stora försvaret kan tillåtas bli mer ekonomiska åtgärder

5. SAMMANFATTNING

BILAGOR

- Bilaga 1. TABELLBILAGA
- Bilaga 2. BAKGRUNDSVARIABLER
- Bilaga 3. STATISTISK OSÄKERHET

SENASTE MEDDELANDE FRÅN SVT

JUNI 1989

Utgivet av:
 Styrelsen för psykologiskt försvar
 122N 0348-0248
 Produktion:
 Allmänna förlaget 714 9 012
 Tryckeri: Balder AB Stockholm 1989

OPINTOMEN I NARRA FÖRSVARSTRAGOR
VÅREN 1989

ÖSTRA STUF

JUNI 1989

Utgiven av:
Styrelsen för psykologiskt försvar

ISSN 0348-9248

Produktion:
Allmänna Förlaget 714 9 012
Tryckeri Balder AB Stockholm 1989

INNEHALLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING
2. ATTITYDER TILL DET MILITÄRA FÖRSVARET
 - 2.1. Förtroende för försvarets fredsbevarande förmåga
 - 2.2. Vilken typ av försvar avskräcker mest?
 - 2.3. Uppfattning om hur ett anfall mot Sverige kan gå till
3. FÖRSVARSVILJA I FRED
 - 3.1. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp
 - 3.2. Skäl för att inte göra väpnat motstånd vid angrepp
4. UPPFATTNING OM STATSUTGIFTERNA FÖR DET MILITÄRA FÖRSVARET
 - 4.1. Åsikt om utgifternas storlek
 - 4.2. Uppfattning om hur det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel
5. SAMMANFATTNING

NOTFÖRTECKNING

- Bilaga 1 TABELLBILAGA
 Bilaga 2 BAKGRUNDSVARIABLER
 Bilaga 3 STATISTISK OSÄKERHET

SENASTE MEDDELANDE FRÅN SPF

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING 1

ATTITYDER TILL DET MILITÄRA FÖRSVARET 2

Förtröende för försvarens ledningsansvariga försvars 2.1

Vilken typ av försvar avskräcker bäst? 2.2

Uppfattning om hur ett anfälligt mot Sverige kan se till 2.3

FÖRSVARSVILJA I FRED 3

Inställning till väpnat motstånd vid angrepp 3.1

Skäl för ett icke väpnat motstånd vid angrepp 3.2

UPPFATTNING OM STATUSTITELNNA FÖR DET MILITÄRA FÖR- SVARET 4

Åsikter om uttjfnens storlek 4.1

Uppfattning om hur det militära försvaret kan tillför- ras mer ekonomiska medel 4.2

GAMMELTIDNING 5

NOTFÖRTECKNING

- Bilaga 1 TABELLBILAGA
- Bilaga 2 BAKGRUNDSVARIABLER
- Bilaga 3 STATISTISK ÖVERSIKT

SENYASTE MEDDELANDEN FRÅN BPP

Utgivet av:
 Sveriges teknologiska försvar

ISSN 0340-9245

Produktion:
 Allmänna Förlaget 714 5 012
 Tryckeri AB Sönderby 1950

1. INLEDNING

FÖRSVARSVILJAN ÖKAR - SVENSK VILJA TILL FÖRSVAR ÖKAR - FLER
VÄRNAR OM FÖRSVARET - ALLT FLER VILL HA ETT STARKARE FÖRSVAR -
OPINIONEN SVÄNGER.

Detta var några av de rubriker som återfanns i dagspressen till följd av SPFs opinionsundersökning som genomfördes på hösten 1988 (1). Undersökningen påvisade bl a markanta och intressanta svängningar i den svenska allmänhetens inställning i några aspekter på det militära försvaret och den svenska säkerhetspolitiken.

Till de opinioner som förändrats jämfört med läget hösten 1987 hörde bedömningen av styrkan i det militära försvaret respektive inställningen till statens utgifter för denna del av totalförsvaret.

En betydligt större andel av befolkningen ansåg hösten 1988 än året innan att styrkan i det svenska militära försvaret var för liten. Hösten 1987 bedömde nästan hälften av svenskarna styrkan i det militära försvaret som ungefär lagom - i höstas hyste fyra av tio denna uppfattning. När det gäller storleken på statsutgifterna för det militära försvaret tyckte hösten 1987 knappt 1/3 av svenskarna att utgifterna borde ökas medan nästan hälften menade att de skulle bibehållas oförändrade. Hösten 1988 ökade påtagligt andelen förespråkare för en höjning av utgifterna till 41 % medan en lika stor andel ansåg att utgifterna för det militära försvaret borde kvarstå oförändrade.

En förändring med relevans för den svenska säkerhetspolitiken kunde också noteras. Hösten 1987 ansåg 1/4 av befolkningen att vårt försvar har mycket eller ganska stora möjligheter att avskräcka en angripare från att anfälla oss - hösten 1988 minskade andelen i befolkningen med denna uppfattning till 21 %.

I opinionsundersökningen hösten 1988 kunde också noteras fortsatt stabila opinioner. En sådan gäller försvarsviljan. Majoriteten svenskar ansåg vid denna tid att Sverige skall göra väpnat motstånd om det blir angripet även om utgången ter sig oviss.

I syfte att följa upp de mer markanta opinionssvängningarna och i survey-sammanhang påbörja ett studium av vilka attityder som kan tänkas ligga bakom vissa svar har SPF genomfört en mindre undersökning våren 1989. I föreliggande studie efterfrågas allmänhetens

- förtroende för det militära försvarets fredsbevarande förmåga
- uppfattning om storleken på statens utgifter för det militära försvaret
- försvarsvilja.

Beträffande de två sistnämnda aspekterna studeras också sättet på vilket det militära försvaret kan tillföras mer statsmedel respektive orsaken till att man är negativ eller tveksam till att vi

gör väpnat motstånd om vi skulle bli angripna.

Dessutom studeras allmänhetens uppfattning om

- vilken typ av försvar som är det mest avskräckande eller krigs-
avhållande
- hur ett anfall på Sverige kan tänkas gå till.

Insamling av data har utförts av IMU-TESTOLOGEN AB. Under perio-
den 1989-04-10--19 intervjuades 502 personer i åldern 15 till 74
år. De intervjuade utgör ett representativt urval av landets be-
folkning i nämnda åldrar. För frågornas formulering, analys och
presentation svarar SPFS forskningssektion.

För studium av svarsfördelningar och för jämförelser av procent-
tal över tid hänvisas till bilaga 1. I anslutning till tabellerna
återges frågornas exakta formulering. Svaren har fördelats på
skilda befolkningsgrupper. Aktuella bakgrundsvariabler samt antal
intervjuer i respektive kategori framgår i bilaga 2. I bilaga 3
redovisas de storlekar på procentandelsskillnader som måste er-
hållas för att observerade skillnader med viss säkerhets skall
bedömas som signifikanta, dvs som ej orsakade av slumpen.

På omslagets tredje sida finns förteckning över SPFS senast ut-
givna meddelanden.

2. ATTITYDER TILL DET MILITÄRA FÖRSVARET

2.1. Förtroende för försvarets fredsbevarande förmåga

Sveriges försvar skall i första hand verka fredsbevarande för att på så sätt förhindra att vi dras in i krig. Förtroendet för försvarets förmåga i detta avseende gäller uppfattningen om det mililitära försvarets styrka, dvs om man tror att vårt militära försvar äger en sådan styrka att det ökar våra chanser att hålla oss utanför en militär storkonflikt i Europa.

Frågan, som den nu är formulerad, ställdes första gången i opinionsundersökningen 1987 (2). Som framgår av tabell 1 i tabellbilagan kan förtroendet för det militära försvarets möjligheter att verka fredsbevarande inte sägas vara speciellt utbredd bland allmänheten. Dessutom noteras en smärre ökning i andelen under den i tabellen redovisade perioden som är osäkra på respektive som absolut inte tror på den fredsbevarande förmågan.

Jämförs män och kvinnor noteras i vår liksom i mätningarna tidigare år att den optimistiska inställningen (dvs att det militära försvaret absolut eller kanske är fredsbevarande) är mer utbredd bland de förra (30 mot 24 %) men skillnaden är inte signifikant med gällande gruppstorlekar (se bilaga 3). Att notera är också att andelen som saknar uppfattning i frågan är högre bland kvinnorna.

Intressant kan vara att närmare studera utbredningen i de bägge ytterlighetsuppfattningarna. Att försvaret "absolut" är fredsbevarande ansåg 12 % av männen hösten 1987 medan 7 % hyser denna uppfattning i vår - att vårt militära försvar "absolut inte" ökar chanserna att stå utanför en militär storkonflikt i Europa anser i vår 31 % av männen - motsvarande andel 1987 var 25 %. Bland kvinnorna är opinionen något stabilare.

Aldersgrupperna skiljer sig inte i uppfattning på ett systematiskt sätt. Sådana skillnader i uppfattning noterades inte heller i undersökningarna 1987 och 1988. I vår är andelen som anser att det militära försvaret absolut är fredsbevarande högst i åldersgruppen 25-29 år (12% mot ca 5 % bland övriga). De bägge pessimistiska uppfattningarna är sammantaget mest frekvent i den yngsta respektive äldsta åldersgruppen och i gruppen 40-49 år (ca 77 mot ca 68 % bland övriga).

I opinionsundersökningen 1987 var andelen optimistiska beträffande det militära försvarets fredsbevarande förmåga högst bland lågutbildade. I vår är andelen med denna inställning högre bland akademiker (32 % mot ca 26 % bland övriga). Den mest pessimistiska uppfattningen är dock mest spridd bland högre utbildade.

Jämförelser med tidigare SPF-undersökningar beträffande uppfattningar bland individer i skilda bostadsorter kan inte göras eftersom indelningskriterierna i vår skiljer sig från tidigare. Uppfattningen att det militära försvaret absolut är fredsbevaran-

de är mer spridd bland storstadsbor medan åsikten att så absolut inte är fallet är mer företrädd av boende i städer/orter med 200 000-20 000 invånare.

I vår - liksom för ett halvår sedan - är den positiva tilltron mer utbredd bland sympatisörer till folkpartiet (47 %) än bland övriga (ca 24 %). De mest pessimistiska återfinns bland anhängare till miljöpartiet respektive till kommunisterna (notera dock de små gruppstorlekarna); också bland anhängare till moderaterna återfinns många som starkt betvivlar det militära försvarets fredsbevarande förmåga.

2.2. Vilken typ av försvar avskräcker mest?

Vid sidan av det vanliga militära försvaret finns andra typer av försvar, t ex gerillaförsvaret och civilmotstånd, dvs vapenlöst motstånd. Vilken typ av försvar har den mest avskräckande eller krigsavhållande effekten? Vad tycker allmänheten i denna fråga?

Vanligt militärt försvar är den försvarstyp som oftast nämnts i SPFs opinionsundersökningar (tabell 2). År 1984 framhölls denna av 59 % (vilket också är procentandelen i medeltal för perioden 1975-1984) medan 16 % angav gerillaförsvaret och 10 % höll på civilmotstånd. I vår uppgår andelen förespråkare för militärt försvar till 55 % medan 22 % håller på gerillaförsvaret.

Hur uppfattningen i frågan varierar i olika befolkningsgrupper fördunklas av den tämligen höga men framför allt växlande andelen som inte vet. Andelen gerillaförsvarsanhängare är högst i den yngsta åldersgruppen (att andra försvarstyper än den rent militära oftare nämns av de unga framgår också i SPFs ungdomsundersökningar t ex våren 1988, 3). Åsikten att vanligt militärt försvar är det mest krigsavhållande synes mer spridd bland högutbildade, bland storstadsbor respektive bland anhängare till moderata samlingspartiet.

2.3. Uppfattning om hur ett anfall mot Sverige kan gå till

På vilket sätt föreställer sig allmänheten att vårt land kan angripas militärt? Kan anfallet tänkas vara en följd av ett långvarigt spänningstillstånd under vilket vi haft möjligheter till successiva beredskapshöjningar? Sker anfallet oväntat men att vi ändå haft en kortare tid på oss för mobilisering av hela eller delar av försvaret? Eller sker angreppet utan förvarning, dvs kommer det helt överraskande för oss?

Trots frågeställningens komplexitet saknar "bara" 9 % uppfattning i frågan (tabell 3). Som framgår är opinionen splittrad där "extrem"-alternativen dominerar (totalt och i flertalet jämförda befolkningsgrupper).

Många - 37 % - tror att anfallet kommer helt överraskande medan något färre, 32 %, tror på den "traditionella" tanken, dvs på lång förvarning.

Dessa bägge uppfattningar är de mest frekventa bland både män och kvinnor; jämförelser mellan könen försvåras av att många kvinnor (14 %) saknar uppfattning i frågan. Nästan hälften av dem i åldersgruppen 25-29 år (mot totalt ca 31 % bland övriga) tror att vi får möjligheter till successiva beredskapshöjningar. Att vi får en kortare tid för mobilisering anses oftare bland 40-64-åringarna (29 %) än bland övriga (ca 18 %). Uppfattningen att ett anfall på vårt land kommer helt överraskande är mer spridd bland individer i det äldsta åldersintervallet (44 % mot ca 35 % bland övriga; notera dock att jämförelsevis många i intervallet 65-70 år saknar uppfattning i frågan).

Relativt sett färre universitets-/högskoleutbildade än utbildade på andra, lägre, nivåer tror på möjligheten till successiva beredskapshöjningar. Högutbildade tror oftare än övriga (28 mot ca 21 %) att vi bara får en kortare tid på oss för att vidta beredskapsåtgärder.

Storstadsbor anser oftare än boende annanstans att anfallet är en effekt av en långvarig process med successiva beredskapshöjningar och mindre ofta (31 % mot ca 40 % bland boende annanstans) att anfallet kommer utan förvarning.

Sympatisörer till folkpartiet tror oftare än övriga på möjligheterna till successiva höjningar av beredskapen medan centeranhängare oftare tror att vi får kort tid på oss för att vidta sådana åtgärder. Jämförelsevis många moderater och miljöpartister hyser uppfattningen att anfallet kommer utan förvarning.

Många - 37 % - tror att anslaget kommer helt överraskande medan
 63 % tror att det kommer i samband med ett annat stort projekt.
 Dessa båda uppfattningar är de mest frekventa bland både män och
 kvinnor. Enligt undersökningen är det inte många kvinnor
 som tror att anslaget kommer i samband med ett annat stort projekt
 medan 37 % av männen tror att det kommer i samband med ett annat
 stort projekt. Detta kan bero på att män i allmänhet är mer
 involverade i stora projekt och därför kan de ha en större
 insikt i närheten av ett sådant projekt. I det andra
 alternativet i det andra alternativet (44 % mot ca 38 % bland
 övriga; notera dock att jämförelsen mäns i intervallet 35-70
 är enklare uppfattning i frågan).

Relativt sett lärre universitets- och högskolebildade en utbildd
 på andra läroplaner som de som inte har utbildning på
 redaktioner. Högskolebildade tror ofta på övriga (38 mot ca
 44 % för övriga) och högskolebildade tror ofta på övriga (38 mot ca
 44 % för övriga). Detta kan bero på att högskolebildade ofta
 har en större insikt i närheten av ett sådant projekt. I det
 andra alternativet i det andra alternativet (44 % mot ca 38 % bland
 övriga; notera dock att jämförelsen mäns i intervallet 35-70
 är enklare uppfattning i frågan).

... att det är enklare uppfattning i frågan.

... att det är enklare uppfattning i frågan.

3. FÖRSVARSVILJA I FRED

3.1. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp

SPF (och dess föregångare Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, BN) har med något undantag årligen sedan 1952 studerat den svenska allmänhetens försvarsvilja. Begreppet har ingående diskuterats varvid olika definitioner föreslagits. Den definition som använts i tidigare opinionsundersökningar, och som också gäller i vårens mätning, ser försvarsviljan som individens attityd till samhällets handlande vid ett tänkt fientligt anfall. Vad som efterfrågas är individens åsikt om huruvida vi som samhällen bör bjuda väpnat motstånd eller inte om vi blir angripna. Det är således inte fråga om den enskildes ställningstagande till om han eller hon personligen med vapen i hand skall eller inte skall bekämpa angriparen.

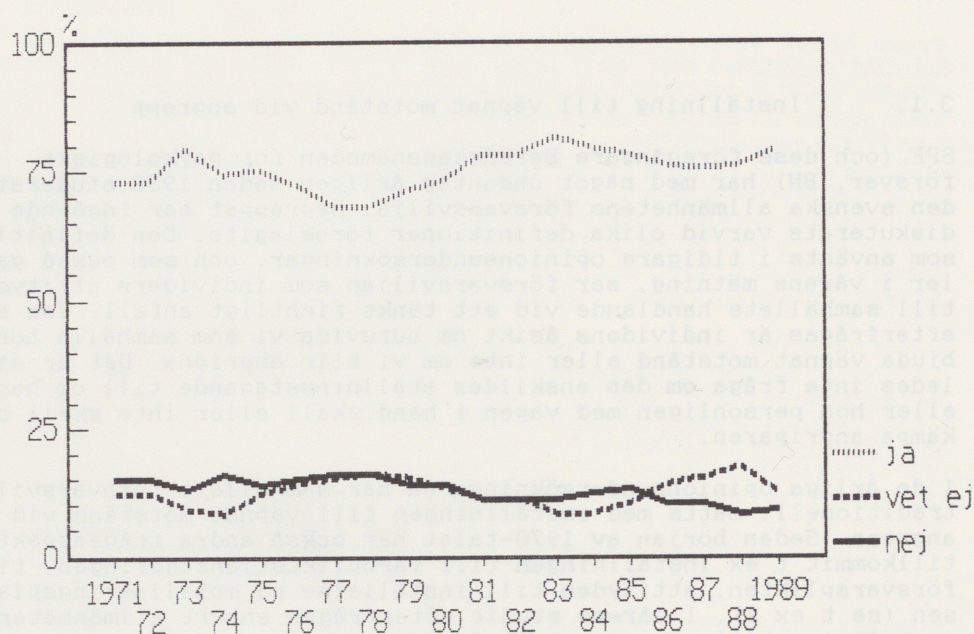
I de årliga opinionsundersökningarna har samhällets försvarsvilja traditionellt mätts med inställningen till väpnat motstånd vid angrepp. Sedan början av 1970-talet har också andra frågeaspekter tillkommit t ex inställningen till värnpliktstjänstgöringen, till försvarsplikten, attityden till inställelse på mobiliseringsplatsen (se t ex 1). I vårens studie efterfrågas enbart allmänhetens inställning till väpnat motstånd vid angrepp.

I vår svarar 79 % "ja", dvs anser att "vi", dvs Sverige, bör göra väpnat motstånd om landet blir angripet av en främmande makt även om utgången ter sig oviss. Nio procent har den motsatta åsikten medan resterande 12 % inte vet (tabell 4). Jämfört med för ett halvår sedan minskar andelen som inte vet medan andelen positiva till väpnat motstånd ökar något (ökningen är inte signifikant).

Studeras den positiva attitydens utbredning över tid (figur 1) framgår att denna ligger på en hög och stabil nivå. Vissa variationer kan dock noteras. Den positiva attityden minskade i utbredning mot slutet av 1970-talet för att senare åter öka. Sedan mitten av 1980-talet noteras åter en nedgång varvid andelen tveksamma eller som inte vet ökar. Andelen negativa till väpnat motstånd har hittills under 80-talet i genomsnitt legat på drygt 10 %. Försök att förklara variationer i försvarsviljan i samhälleliga ekonomiska och/eller politiska termer görs av Sverrisson (4). När det gäller ungdomens inställning i denna fråga hänvisas till SPFs senaste ungdomsundersökning (3).

Andelen positiva till väpnat motstånd vid angrepp är i vår liksom i tidigare undersökningar högre bland män än bland kvinnor (ej signifikant skillnad). Andelen som tar avstånd från detta är lika hög i bägge grupperna; jämförelsen försvåras av att betydligt fler kvinnor än män är tveksamma eller inte vet. Den positiva inställningen till väpnat motstånd vid angrepp är mest spridd bland individer i åldern 40-49 år medan andelen negativa är hög i intervallet 25-29 år. Åter försvåras jämförelserna av att andelen som inte vet varierar i de sex ålderskategorierna.

Figur 1. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp

Akademiker är mer sällan än lägre utbildade negativa till väpnat motstånd; dock är andelen som inte vet högst bland de förstnämnda. Motsvarande gäller om uppfattningen bland storstadsbor jämförs med uppfattningen bland boende annanstans i landet.

Vid jämförelse mellan sympatisörer till respektive riksdagsparti noteras resultat som skiljer sig från de "normala" (se t ex 1). Sålunda är den positiva inställningen till väpnat motstånd mest spridd bland anhängare till kommunisterna. Många positiva återfinns i vår (liksom i höstas) bland dem som sympatiserar med folkpartiet. Andelen positiva bland moderatsympatisörerna är i jämförelse med tidigare års mätningar förvånansvärt låg.

3.2. Skäl för att inte göra väpnat motstånd vid angrepp

I senare års mätningar genomförda av SPF kan noteras att andelen positiva till väpnat motstånd vid angrepp minskat något. Det är då andelen tveksamma eller som inte vet som ökat. Intressant är att studera vilka motiv som kan ligga bakom individers avståndsstagande eller "tveksamma" attityd. Detta har tidigare inte gjorts inom ramen för SPFs surveyundersökningar. Av detta skäl finns ingen kunskap vad gäller t ex formulerandet av relevanta svarsalternativ. Försök att finna aspekter på försvarsviljan görs av Miegel genom informella intervjuer men då i starkt selektiva grupper (5). Vårens undersökning får därför betraktas som ett

första försök att i surveysammanhang studera motiv bakom försvarsviljan.

Inför föreliggande undersökning formulerades således några övergripande svar. Dessa presenterades inte för respondenten utan denne fick svara helt med egna ord. Intervjuaren fick tolka svaret och föra in detta i någon lämplig svarskategori.

Resultatet framgår av tabell 5. På grund av det lilla antalet personer har svar från negativa och tveksamma slagits samman. De bägge grupperna skiljer sig inte på ett avgörande sätt i sina svar. De 14 % som "saknar uppfattning" utgörs främst av personer som på anfallsfrågan svarat att de "inte vet".

Att Sverige inte skulle vara värt att försvara anses i inget fall av dem som inte är (direkt) positiva till väpnat motstånd vid angrepp. Över 1/3 av dem som besvarar motståndsfrågan med "nej"/"vet ej" anger som skäl för sitt avståndstagande/sin tveksamhet aspekter på att övermakten är för stor/att vi är chanslösa (mest frekvent bland de avståndstagande) medan drygt 10 % anger svar med innebörden att angriparen vid motstånd sätter in än värre vapen (mest frekvent bland de tveksamma). Jämförelsevis många män bland de svarande (speciellt bland avståndstagare) anger som skäl att de är motståndare till fysiskt våld. Nästan 1/4 av kvinnorna saknar uppfattning i frågan.

Uppfattningen att övermakten är för stor är i vår - som i hostas - mer utbredd bland män (förhållandevis många kvinnor saknar uppfattning i frågan), är mer utbredd bland dem i den lägsta ålderskategorin respektive bland dem i åldern 50 år och äldre respektive bland svinälskarna. Liksom i hostas sjunder angäles försvarskostnaderna för en ökning av statens utgifter för det militära försvaret länge den politiska skalan från höger till vänster.

4.2. Uppfattning om hur det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel?

På vilket främsta sätt tror man att det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel? Liksom i hostas fallet var beträffande inställningen till väpnat motstånd vid angrepp har några svarstagna provats i undersökningen. Inte heller i detta fall presenterades dessa i intervjuituationen utan intervjuaren har klassificerat respondentens svar i någon av de kategorier som redovisas i tabell 7.

Hälften av dem som anger att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas anger svar som innebär omförordningar i statsbudgeten. Drygt 1/4 anger svar i kategorin "ökat skatteuttag". Svinälskande resultat måste särskilt tolkas med försiktighet. Helt utan vidare kan inte slutsatser dras att dessa personer är beredda att skattevägen betala mer för det militära försvaret än de gör idag (övriga skatter konstanta).

första försök att i utvärderingsdelen presentera resultatet av
svartavslutningen.

Inför följande undersökning formulerades således några över-
gripande svar. Dessa presenterades inför för respondenten innan
denne fick svara på ett antal frågor. Intervjuaren fick också svar
och förklarade i detta i någon följande svarskategori.

Resultatet framgår av tabell 2. Så grund av det lilla antalet
personer som svarat från negativa och tvetydiga svar. De
dessa grupperna skiljer sig inte på ett betydande sätt i sina
svar. De 14 som "saknar upplysning" utgör främst av personer
som på anslutnings svaret satte de "inte vet".

Allt Överige inte skulle vara varit att försvaret anses i något fall
av dem som inte är (direkt) positiva till väpnat motstånd vid an-
grepp. Över 1/3 av dem som besvarar motståndsvärdet med "nej"
"vet ej" anger dock också för sitt svar att de inte har någon
synpunkt på att övervakningen är för omfattande vid en eventuell
freläggning bland de avstämmande (medan drygt 10 % anger svar
med inbördes- eller annan art av motstånd vid en väpnad
angrepp bland de avstämmande). I tabell 2 framgår också
att bland de avstämmande (speciellt bland avstämmande) svarar som också
att de är motståndare till väpnat motstånd vid en väpnad
angrepp uppgående i 1/3 del.

1971	73	75	77	79	81	83	85	87	89
72	74	76	78	80	82	84	86	88	90

tabell 2. Resultatet av undersökningen om väpnat motstånd vid en
angrepp. De resultat som framgår av tabell 2 är baserade på
undersökningen som gjordes i februari 1971. Tabellen är uppbyggd
så att den visar resultatet för varje fråga som ställdes.

Vid undersökningen tillämpades ett antal frågor som syftade till
att få fram svar på frågor som rör väpnat motstånd vid en angrepp.
De frågor som ställdes var av följande art: "Är du för eller
mot väpnat motstånd vid en angrepp?" "Vad skulle ditt svar
vara om du skulle få svara på denna fråga?" "Vad skulle ditt
svar vara om du skulle få svara på denna fråga?" "Vad skulle
ditt svar vara om du skulle få svara på denna fråga?"

2.2. Resultatet av undersökningen om väpnat motstånd vid en angrepp.

Resultatet av undersökningen om väpnat motstånd vid en angrepp
framgår av tabell 2. Tabellen visar resultatet för varje fråga
som ställdes. De resultat som framgår av tabell 2 är baserade
på undersökningen som gjordes i februari 1971. Tabellen är
uppbyggd så att den visar resultatet för varje fråga som
ställdes. De frågor som ställdes var av följande art: "Är du
för eller mot väpnat motstånd vid en angrepp?" "Vad skulle
ditt svar vara om du skulle få svara på denna fråga?" "Vad
skulle ditt svar vara om du skulle få svara på denna fråga?"
"Vad skulle ditt svar vara om du skulle få svara på denna fråga?"

4. UPPFATTNING OM STATSUTGIFTERNA FÖR DET MILITÄRA FÖRSVARET

4.1. Asikt om utgifternas storlek

I opinionsundersökningen hösten 1988 noterades kraftiga svängningar jämfört med året innan i befolkningens uppfattning vad gäller statsutgifterna för det militära försvaret. Jämfört med hösten 1987 ökade året senare andelen i befolkningen som ansåg att statens utgifter för denna del av totalförsvaret borde ökas medan andelen som ansåg att kostnaderna borde bibehållas oförändrade minskade (1). Opinionsförändringen kunde måhända bäst förklaras med att allmänheten alltmer uppmärksammat den debatt som fördes i massmedierna om senaste försvarsbeslut och försvarsmaktsutredning (FU88). Intressant att studera är naturligtvis om opinionsläget kvarstår halvåret senare.

I vår hyser 1/3 uppfattningen att kostnaderna för det militära försvaret bör ökas, nästan hälften anser att de bör bibehållas oförändrade medan 10 % tycker att de kan minskas (tabell 6). Opinionsen svänger således åter på ett markant sätt och återgår i stort till läget hösten 1987.

Uppfattningen att utgifterna bör ökas är i vår - som i höstas - mer utbredd bland män (förhållandevis många kvinnor saknar uppfattning i frågan), är mer utbredd bland dem i den lägsta ålderskategorin respektive bland dem i åldern 50 år och äldre respektive bland gymnasieutbildade. Liksom i höstas sjunker andelen förespråkare för en höjning av statens utgifter för det militära försvaret längs den politiska skalan från höger till vänster.

4.2. Uppfattning om hur det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel

På vilket främsta sätt anser man att det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel? Liksom fallet var beträffande inställningen till väpnat motstånd vid angrepp har några svarsalternativ prövats i undersökningen. Inte heller i detta fall presenterades dessa i intervjusituationen utan intervjuaren har klassificerat respondentens svar i någon av de kategorier som redovisas i tabell 7.

Hälften av dem som anser att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas anger svar som innebär omfördelningar i statsbudgeten. Drygt 1/4 anger svar i kategorin "ökat skatteuttag". Sistnämnda resultat måste självklart tolkas med försiktighet. Helt utan vidare kan inte slutsatsen dras att dessa personer är beredda att skattevägen betala mer för det militära försvaret än de gör idag övriga skatter konstanta.

UPPFATTNING OM STATUTGIFTERNA FÖR DET MILITÄRA FÖR- SVARET

4.1. Åsikt om utgifternas storlek

I opinionundersökningen hösten 1987 noterade Kvalitets eväns- ningar Jämtorf med Året innan i beträffande uppläsnings vad gäller statutgifterna för det militära försvaret. Jämtorf med hösten 1987 ökade året senare andelen i beträffningen som ånsåg att utgifterna utgjorde för denna del av försvaret borde ökas medan andelen som ånsåg att kostnaderna borde bibehållas öka- ändrade minskade (1). Opinionsundersökningen kunde minskade kost- lökarna med att självaheten vilken uppgjörsmässigt den debatt som fördes i massmedierna om senaste försvaret och försvarets fakturerings (TUS). Intressant att studera är naturtydliga om opinionsläget kvarstår halvåret senare.

I vår hyser 1/3 upplattningen att kostnaderna för det militära försvaret bör öka nästan hälften annat att de bör bibehållas (2). Ökade medan 10 % tycker att de kan minskas (tabell 2). Opinions svaren stöder åter på ett merkligt sätt och återgår i stort till läget hösten 1987.

Upplattningen att utgifterna bör öka är i vår - som i hösten - mer utbredd bland män (förhållandevis många kvinnor svarar på upplattning i frågan) är mer utbredd bland dem i den lägsta ålders- kategorin respektive bland dem i åldern 50 år och äldre respekti- ve bland gymnasieutbildade. Liksom i höstens undersökning andelen för- svarare för en höjning av statens utgifter för det militära för- svaret ligger den politiska skalan från höger till vänster.

4.2. Uppfattning om hur det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel

På vilket främsta sätt annat man att det militära försvaret kan tillföras mer ekonomiska medel? Liksom tidigare var det mest utbredd- atillgången till väpnat materiel vid angrepp har några svarat alternativt på andra sätt. Under undersökningen läste heller i detta fall när- sentarades dessa i intervjuerna från intervjuerna har klassificerat respondenterna svar i någon av de kategorier som för- dvaltas i tabell 3.

Hälften av dem som svarat att statens utgifter för det militära försvaret bör öka svarar även som huvudsak omödeligheter i stats- budgeten. Drygt 1/4 anger svar i kategorin öka skatteskatten. Sistnämnda resultat några utskickade tolkas med försiktighet. Helt utan vidare kan inte slutsatser dras att denna persongrupp är beredda att skattevägen betala mer för det militära försvaret än de gör idag övriga skatter konstanta.

5. SAMMANFATTNING

Data för vårens opinionsundersökning insamlades under perioden 1989-04-10-119. Under denna tid intervjuades 502 personer i åldern 15 till 74 år. Dessa personer utgör ett representativt urval av landets befolkning i nämnda åldrar. Intervjuerna har utförts av IMU-TESTOLOGEN AB.

Undersökningen ger vid handen att

- * 26 % anser att vårt militära försvar absolut eller kanske är fredsbevarande medan 70 % är osäkra eller absolut betvivlar detta (tabell 1). Jämfört med hösten 1988 ökar den pessimistiska uppfattningen något i utbredning
- * majoriteten svenskar (55 %) anser att vanligt militärt försvar är den mest krigsavhållande försvarstypen medan 22 % håller på gerillaförsvar (tabell 2)
- * en knapp tredjedel tror att ett militärt angrepp på Sverige skulle vara följden av ett långvarigt spänningstillstånd i Europa under vilket vi haft möjlighet till successiva beredskaps-höjningar; något fler (37 %) tror att anfallet skulle komma utan förvarning, dvs helt överraskande (tabell 3)
- * försvarsviljan är fortsatt hög i samhället: 79 % svarar "ja" på frågan om Sverige skall göra väpnat motstånd om vi anfalls även om utgången ter sig oviss. Nio procent har motsatt uppfattning (tabell 4). Hösten 1988 besvarade 76 % anfällsfrågan jakande.
- * 1/3 tycker att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas medan 47 % anser att de bör bibehållas oförändrade. Tio procent förespråkar en minskning av försvarskostnaderna (tabell 6). Jämfört med undersökningen hösten 1988 sjunker andelen i befolkningen som är för en höjning av statsutgifterna för det militära försvaret.

NOTFÖRTECKNING

1. Stütz, Göran: OPINION 88 - En opinionsundersökning hösten 1988, SPF-rapport nr 150, Stockholm 1988
2. Stütz, Göran: OPINION 87 - En undersökning om svenska folkets inställning till några samhälls- och försvarsfrågor hösten 1987, SPF-rapport nr 146, Stockholm 1987
3. Stütz, Göran: ASIKT 88 - En undersökning bland ungdom om inställningen i några samhälls- och försvarsfrågor våren/sommaren 1988, SPF-rapport nr 149, Stockholm 1988
4. Sverrisson, Arni: FÖRSVARSVILJA, OPINIONSKLIMAT och MASSMEDIER - En explorativ undersökning, SPF-rapport nr 153, Stockholm 1989
5. Miegel, Fredrik: FÖRSVARSVILJA PA INDIVIDNIVA - En inledande intervjuundersökning, SPF-rapport nr 152, Stockholm 1989

Bilaga 1. TABELLBILAGA

Tabell 1. Tror Du att vårt militära försvar har en sådan styrka att det ökar våra chanser att hålla oss utanför en militär storkonflikt i Europa?

År	ja absolut	ja kanske	osäkert	absolut inte	vet ej	opinionsbalans	
1987	8	22	38	26	5	-34	
1988	7	22	39	28	4	-38	
1989 V	6	20	41	29	4	-44	

År 1989 V	KÖN		ÅLDER						
	män	kvinnor	18-24	25-29	30-39	40-49	50-64	65-70	
Samtliga	251	251	55	59	93	94	90	51	
ja absolut	7	6	8	12	6	5	6		
ja kanske	23	18	15	21	21	14	22	19	
osäkert	38	44	51	38	36	51	37	42	
absolut inte	31	26	24	28	34	28	30	34	
vet ej	1	7	3	1	3	2	3	5	

År 1989 V	SKOLUTBILDNING			BOSTADSORT		
	folk-, grund-, yrkes-skola	gymnasium	univ-/högskola	storstäder	övriga städer -20000	orter 20000- landsbygd
Samtliga	272	132	96	148	110	244
ja absolut	5	11	4	12	5	3
ja kanske	19	19	28	20	18	22
osäkert	42	44	34	41	37	42
absolut inte	29	26	33	27	33	28
vet ej	6	1	3	1	8	4

År 1989 V	POLITISKA SYMPATIER*					
	moderaterna	folkpartiet	centerpartiet	miljöpartiet	socialdemokraterna	kommunisterna
Samtliga	93	59	60	28	178	31
ja absolut	4	15	2		7	6
ja kanske	26	32	23	21	16	7
osäkert	36	26	45	29	47	44
absolut inte	35	25	25	47	24	44
vet ej		2	5	3	5	

* De sex personer med sympatier för KDS redovisas ej.

Tabell 2. Vilken typ av försvar tror Du avskräcker en eventuell angripare mest: vanligt militärt försvar, gerillaförsvar eller motstånd utan vapen, s k civilmotstånd?

Ar	vanligt militärt försvar	gerilla-försvar	civil-motstånd	vet ej
1975	64	14	9	15
1976	62	19	7	13
1977	54	20	9	19
1978	52	23	6	18
1979	55	19	7	19
1980	58	17	8	17
1981	62	17	6	14
1982	68	13	7	13
1983	60	18	9	12
1984	59	16	10	15
1989 V	55	22	7	16

Ar 1989 V	KÖN		ALDER					
	män	kvinnor	18-24	25-29	30-39	40-49	50-64	65-70
Samtliga	251	251	55	59	93	94	90	51
vanligt militärt	57	52	47	60	53	63	56	74
gerillaförsvar	26	18	34	27	16	15	25	9
civilmotstånd	9	5	3	3	17	9	4	6
vet ej	7	24	16	10	14	13	16	12

Ar 1989 V	SKOLUTBILDNING			BOSTADSORT		
	folk-, grund-, yrkes-skola	gymnasium	univ-/högskola	stör-städer	övriga städer tätort -20000	orter 20000- landsbyggd
Samtliga	272	132	96	148	110	244
vanligt militärt	49	57	69	65	51	50
gerillaförsvar	25	21	16	15	30	23
civilmotstånd	7	9	4	9	7	6
vet ej	19	13	11	11	13	20

Ar 1989 V	POLITISKA SYMPATIER*					
	moderater-na	folk-partiet	center-partiet	miljö-partiet	social-demokraterna	kommunist-erna
Samtliga	93	59	60	28	178	31
vanligt militärt	72	66	52	43	50	59
gerillaförsvar	14	18	21	22	25	28
civilmotstånd	1	10	11	11	7	8
vet ej	12	6	16	24	18	5

* De sex personer med sympatier för KDS redovisas ej.

Tabell 3. Antag att Sverige utsätts för ett militärt anfall. Tror Du att anfallet är/skulle ...

	följden av ett långvarigt spän- ningstillstånd, successiv bered- skapshöjning	ske oväntat, kortare tid för mobilise- ring	komma utan förvarning, dvs helt överraskande	saknar uppfatt- ning
SAMTLIGA	32	22	37	9
kön:				
man	33	26	37	3
kvinnor	31	18	38	14
ålder:				
18-24	35	24	35	6
25-29	49	11	37	4
30-39	34	21	36	9
40-49	32	29	31	8
50-64	28	28	36	8
65-70	27	15	44	15
skolutbildning:				
folk-, grund- yrkesskola	33	20	38	9
gymnasium	34	23	37	7
univ/högskola	27	28	36	8
bostadsort:				
storstäder	45	21	31	3
övr stä/tätorter -20 000 inv	27	24	38	11
orter 20 000- landsbygd	27	22	40	11
politiska sympatier:				
m	20	25	44	11
fp	46	12	37	4
c	29	35	27	9
mp	35	14	48	3
soc.dem	35	23	33	9
vpk	39	24	35	3

Horisontell procent. Beträffande gruppstorlekar se bilaga 2

Tabell 4. Antag att Sverige anfalls. Anser Du då att vi bör göra väpnat motstånd även om utgången för oss ter sig oviss?

År	ja	nej	vet ej	index** (75 %=100)
1952	79	6	15	105
1960	68	12	20	91
1965	79	8	13	105
1971	73	15	12	97
1972	73	15	12	97
1973	79	13	9	105
1974	74	16	8	99
1975	75	14	12	100
1976	72	15	14	96
1977	68	16	15	91
1978	68	16	16	91
1979	71	14	15	95
1980	73	14	13	97
1981	78	11	11	104
1981*	80	12	8	107
1982	78	11	11	104
1983	81	11	8	108
1984	79	12	8	105
1985	78	13	10	104
1986	76	10	14	101
1987	75	10	15	100
1988	76	8	17	101
1989 V	79	9	12	105

* Avser mätningen i november 1981, dvs omedelbart efter den ryska u-båtens grundstötning i Karlskrona skärgård.

** 75 % är genomsnittet över perioden

Tabell 4 (forts)

År 1989 V	KÖN		ÅLDER					
	män	kvinnor	18-24	25-29	30-39	40-49	50-64	65-70
Samtliga	251	251	55	59	93	94	90	51
ja	82	76	80	75	73	90	75	84
nej	9	9	5	15	7	6	11	11
vet ej	9	15	15	10	20	4	14	3

År 1989 V	SKOLUTBILDNING			BOSTADSORT		
	folk-, grund- yrkes-skola	gymnasium	univ-/högskola	största städer	övriga städer -20000	orter 20000- landsbygd
Samtliga	272	132	96	148	110	244
ja	80	75	81	80	79	78
nej	10	11	3	3	12	11
vet ej	10	14	16	17	9	10

År 1989 V	POLITISKA SYMPATIER*					
	moderaterna	folkpartiet	centerpartiet	miljöpartiet	socialdemokraterna	kommunisterna
Samtliga	93	59	60	28	178	31
ja	77	88	81	75	75	92
nej	10	11	3	11	9	3
vet ej	12	1	15	14	15	6

* De sex personer med sympatier för KDS redovisas ej.

Tabell 5. Vilken är den främsta orsaken till att Du anser att vi inte bör göra väpnat motstånd om vi skulle bli anfallna?

Vilken är den främsta orsaken till Din tveksamhet till att vi gör väpnat motstånd om vi skulle bli anfallna?

	SAMTLIGA	KÖN	
		män	kvinnor
Samtliga som svarat nej/vet ej	104	45	59
Sverige är inte värt att försvara			
övermakten för stor/ vi är chanslösa	37	40	34
för knappa militära resurser (allmänt)	10	11	10
för dål/omod/bristf krigsmat (aspekter på materielen)	2	2	2
soldaterna för dåligt utb/övade (aspekter på utb)			
angriparen sätter då in värre vapen	11	13	10
bättre med annan typ av försvar än väpnat motståndare till fysiskt våld	15	20	10
annat	2	2	2
saknar uppfattning	14	2	24

Tabell 6. Anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

Ar	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	vet ej
1987	32	48	11	10
1988	41	41	9	8
1989 V	34	47	10	9

Ar 1989 V	KÖN		ÅLDER						
	män	kvinnor	18-24	25-29	30-39	40-49	50-64	65-70	
Samtliga	251	251	55	59	93	94	90	51	
ökas	38	29	38	35	21	32	40	49	
oförändrade	50	45	43	43	51	48	45	40	
minskas	6	13	9	12	20	14	4	4	
vet ej	6	13	10	11	8	6	12	7	

Ar 1989 V	SKOLUTBILDNING			BOSTADSORT		
	folk-, grund-, yrkes- skola	gymnasium	univ-/högskola	stor- städer	övriga tätort -20000	orter 20000- landsbygd
Samtliga	272	132	96	148	110	244
ökas	33	37	31	34	35	33
oförändrade	48	41	53	43	44	51
minskas	10	9	10	8	10	10
vet ej	9	13	6	14	10	6

Ar 1989 V	POLITISKA SYMPATIER*					
	moderaterna	folkpartiet	centerpartiet	miljöpartiet	socialdemokraterna	kommunisterna
Samtliga	93	59	60	28	178	31
ökas	57	50	33	13	26	21
oförändrade	34	40	43	63	56	52
minskas	4	6	11	14	11	19
vet ej	6	4	13	10	7	8

* De sex personer med sympatier för KDS redovisas ej.

Tabell 7. På vilket sätt anser Du att det militära försvaret skulle kunna få mer pengar?

	SAMTLIGA	KON	
		män	kvinnor
Samtliga som är för en ökning av statsutgifterna	169	95	74
frivilliga bidrag från/insamling bland medborgarna	3	3	2
staten tar upp lån för detta ändamål inom landet	2	4	
staten lånar utomlands för detta ändamål	1		1
omfördelningar i statsbudgeten	49	48	52
ökat skatteuttag	28	31	23
omorganisation/besparingar inom andra delar av totalförsvaret	5	8	2
på annat sätt	6	5	8
saknar uppfattning	15	10	20

Ar 1989 V

	POLITISKA SYMPATIER*					
	ns	center	center	center	center	center
Samtliga	93	59	60	58	58	51
Ökas	37	58	55	53	53	51
oförändrade	34	40	43	43	43	53
minskar	4	6	11	14	11	19
vet ej	6	4	13	10	7	8

* De sex partier med störst sympatier för KDS redovisas ej

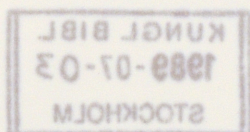
Bilaga 2

BAKGRUNDSVARIABLER

Svaren på frågorna har fördelats på ett antal befolkningsgrupper som gäller den intervjuade. Vilka dessa variabler är, hur de indelats samt antal intervjuer i respektive kategori framgår nedan.

Variabel	Kategori	Antal	
		intervjuade n	%
Samtliga		502	100
Kön	man	251	50
	kvinna	251	50
Alder	18-24 år	55	11
	25-29	59	12
	30-39	93	19
	40-49	94	19
	50-64	90	18
	65-70	51	10
	15-17/71-74 år*	(60)	(12)
Skolutbildning	folk-, grund-, yrkesskola	272	54
	gymnasium	132	26
	högskola, universitet	96	19
	uppgift saknas	2	
Bostadsort	storstäder över 200 000 inv	148	29
	orter 200 000-20 000 inv	110	22
	orter under 20 000 inv	244	49
Politiska sympatier	moderata samlingspartiet	93	19
	folkpartiet	59	12
	centerpartiet	60	12
	kristen demokratisk samling*	6	1
	miljöpartiet	28	6
	socialdemokratiska arbetarpartiet	178	35
	vänsterpartiet kommunisterna	31	6
uppgift saknas	47	9	

* Redovisas ej i undersökningen

Bilaga 3. STATISTISK OSÄKERHET

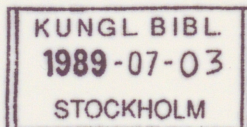
I tabellen nedan anges osäkerhetsmarginaler för enskilda procenttal vid urval omfattande 500 individer. Andelen bland den svenska allmänheten ligger med 95 procents sannolikhet inom intervallet "observerat procenttal" \pm det antal procentenheter som anges i tabellen (andra eventuella felkällor ej inräknade).

Observerat procenttal	500 intervjuer
nära 10 och 90 %	$\approx \pm 3$
nära 20 och 80 %	$\approx \pm 4$
nära 30 och 70 %	$\approx \pm 4$
nära 40 och 60 %	$\approx \pm 5$
nära 50 %	$\approx \pm 5$

Jämförs vårens opinionsmätning med tidigare mätningar som omfattat omkring 1 000 personer bör skillnaden mellan jämförda procenttal vara minst 6 vid jämförelser mellan procenttal kring 20 och 80 och minst 7 om procenttal kring 50 jämförs för att skillnader inte skall ses som slumpmässiga.

I tablån nedan visas hur stor andelsskillnaden mellan två grupper i undersökningen (tex män-kvinnor) måste vara för att man med 95 procents säkerhet skall anta att skillnaden mellan grupperna är verklig och inte orsakad av slumpen.

Gruppstorlekar	Procenttal vid				
	10/90	20/80	30/70	40/60	50/50
ca 250/250	6	7	8	9	9
ca 170/170	7	9	10	11	11
ca 100/100	9	11	13	14	14
ca 50/ 50	12	16	18	20	20
ca 100/ 50	10	14	16	17	17

STOCKHOLM
1989-07-03
KUNGL. BIBL.

Bilaga 3. STATISTISK ÖVERSIKT

I tabellen nedan anges sannsynlighetsfunktioner för enskilda procenttal vid olika utfallssätt för två grupper. Andelen bland den svenska eliten ligger med 50 % sannsynlighet inom intervallet "överskrida procenttal" i det antal procentenheter som anges i tabellen (andra svenska utfallssätt ej inräknade).

Överskrida procenttal	50%
Överskrida procenttal	Överskrida procenttal
övers 17 och 50 %	* + 3
övers 20 och 50 %	* + 4
övers 25 och 50 %	* + 4
övers 30 och 50 %	* + 5
övers 35 %	* + 5

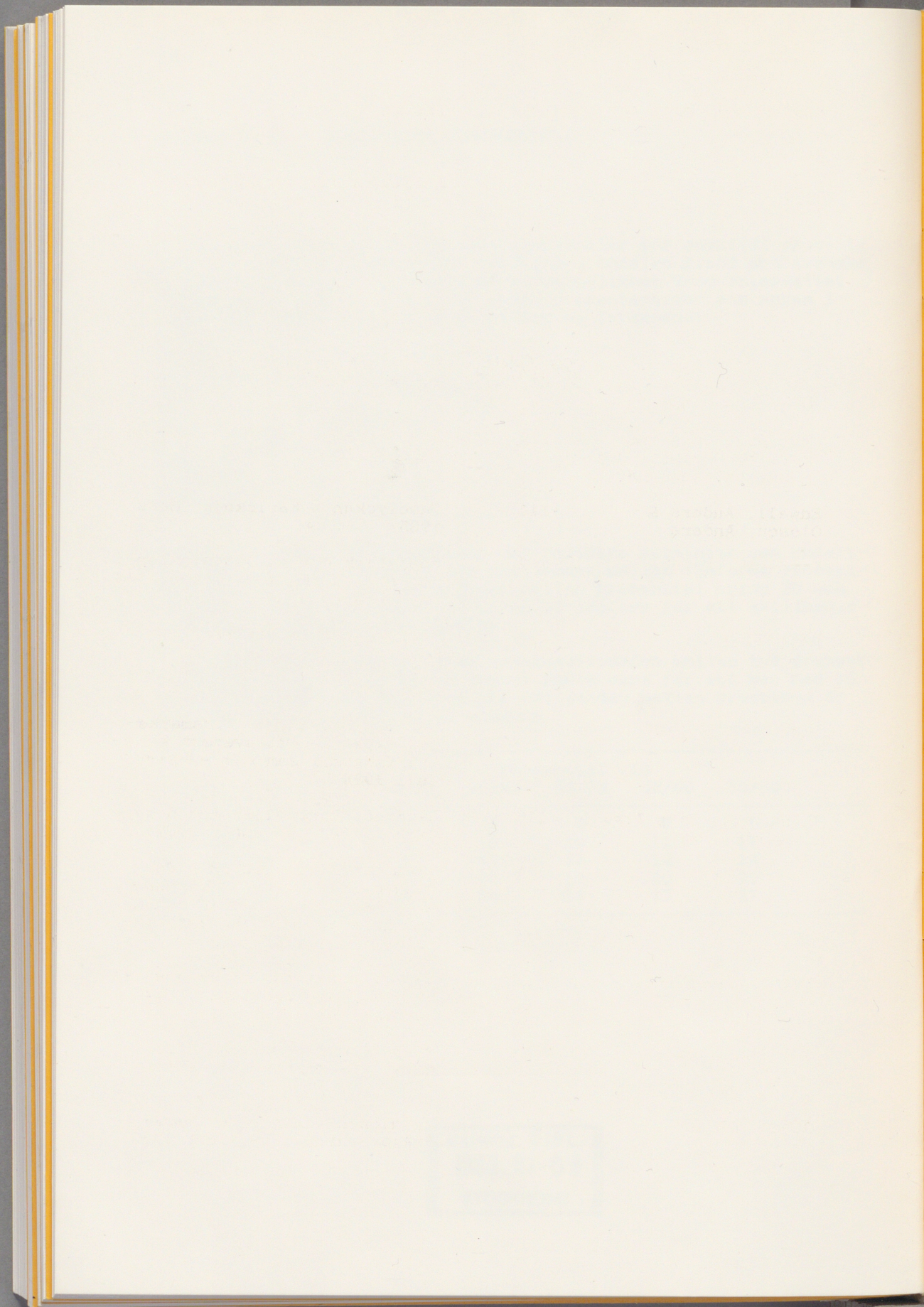
Jämföra denna sannsynlighetsfunktion med tidigare mätningar som omfattar omkring 1 000 personer bör skillnaden mellan jämförda procenttal vara minst 2 vid jämförelser mellan procenttal kring 20 och 50 och minst 7 vid procenttal kring 50 jämförda för att skillnader ska vara statistiskt signifikanta.

I tabellen nedan visas hur stor andelskillnaden mellan två grupper i undersökningen (den man- och kvinnan) måste vara för att man med 95 % sannsynlighet skall säga att skillnaden mellan grupperna är verklig och inte orsakad av slumpen.

Grupper (kvinnor/män)	Procenttal vid				
	10/50	25/50	30/70	40/60	50/50
ca 100/100	6	3	6	9	9
ca 170/170	7	9	10	11	11
ca 100/100	9	11	13	14	14
ca 20/30	12	16	18	20	20
ca 100/30	15	14	16	17	17

INOMS OCH UTOMS VÄRDEPÅRÄTT

107	Utslag av värdepåring i Svealand, April 1984
108	Utslag i Bernekonventionens område, April 1984
109	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, Svealand, Juni 1984
110	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
111	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
112	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
113	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
114	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
115	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
116	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
117	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
118	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984
119	Utslag i Svealand, 1984 Svealand, 1984

FÖRTECKNING ÖVER SPFs SENASTE MEDDELANDE

Listhaug, Ola (ref: Törnqvist, Kurt)	106	Attityder och värderingar i västländer, April 1984
Edberg, Anna-Karin	107	Böcker i Beredskapsnämndens bibliotek, April 1984
BNs kansli	108	Psykologiskt försvar, teknisk utveckling, sårbarhet, Juni 1984
Bullion, S James (ref: Törnqvist, Kurt & Edberg, Anna-Karin)	109	Press och utrikespolitik, Augusti 1984
Martin, L John (ref: Törnqvist, Kurt & Edberg, Anna-Karin)	110	Desinformation som propaganda, Oktober 1984
Edwall, Anders & Olsson, Anders	111	Gasolyckan i Karlskoga, Mars 1985
Lundgren, Claes	112	Sovjetisk syn på ubåtsjakten i Karlskrona skärgård våren 1984 Maj 1985
Hibell, Björn	113	Information om kärnkrafts- olyckan i Tjernobyl - Data från en intervjuundersökning, Maj 1986
Nordlund, Roland	114	Radio Uppland och "Forsmarks- utsläppet" - Ett svenskt kärn- kraftshaveri som kom av sig, Juli 1986
Nohrstedt, Stig Arne & Skoglund, Per	115	Ljudradiobortfallet den 5 sep- tember 1987, November 1987
Stütz, Göran	116	Larm över Trollhättan - En studie av i vilken utsträck- ning man uppmärksammar och ä- ger kunskap om olika larmsig- naler, Juni 1988
Stütz, Göran	117	Hammaröborna och larmsignaler- na - En kunskapsstudie, Sep- tember 1988
SPF (red: Nordlund, Roland)	118	Psykologiskt försvar - En funktionsbeskrivning, Juni 1989
Stütz, Göran	119	Opinionen i några försvars- frågor våren 1989, Juni 1989

SPF STYRELSEN FÖR
PSYKOLOGISKT
FÖRSVAR

ADRESS

BIRGER JARLS TORG 5, 1 TR
111 28 STOCKHOLM

TELEFON

08-23 02 60

PRIS: 20 Kr

ISSN 0348-9248
ALLF 714 9 012
Tryckeri Balder AB